

Dans ce portique il est question de deux catégories de verbes : celles des racines à quatre lettres radicales (en hébreu מְרַבְּעִים) et celles des racines composées de plusieurs des catégories précédentes (en hébreu מְרַבְּבִים).

Les מְרַבְּעִים.

Cette première catégorie n'existe qu'aux conjugaisons à פִּעֵל : דִּגַּשׁ, הפִּעֵל, התפִּעֵל, הפִּעֵל.

On note quelques exceptions :

פִּעֵל : יִפְיָא, être très beau, גִּאֲוָה, être beau, צִמְרַמֵּר, frissonner, שָׂאֵן, vivre paisiblement, שִׁפְרָפֵר, luire.

הִפְעִיל : הִאֲצַבִּיעַ, pointer du doigt.

Ces racines à quatre lettres proviennent généralement des formations suivantes.

1) Mots étrangers. Exemples : אִלְתֵּר, il improvisa, קִטְרַג, il accusa, אֲרָגַן, organiser, טִלְפֵּן, il téléphona.

2) פִּעֵלֵל. La troisième lettre radicale est répétée. Exemples : אֲנַפֵּף, il nasilla, צִחֵקֵק, il pouffa, סִחֵרֵר, il tournoya, אֲבֵקֵק, il pulvérisa.

3) פִּלְפֵל. La base à deux lettres est répétée une seconde fois. Exemples : פִּטְפֵט, il bavarda, דִּלְדֵל, il diminua, דִּפְדֵף, il feuilleta, מִלְמֵל, il balbutia.

4) אִפְעֵל. Un 'Alef prosthétique se place devant la racine. Exemples : אִבְחֵן, il diagnostiqua, אִזְכֵּר, il se référa, אִזְרַח, il naturalisa, אִחְזֵק, il entretint, אִכְזֵב, il déçut.

5) פִּרְעֵל. Un Resh s'intercale entre la première et la seconde radicale. Exemples : כִּרְסֵם, il rongea, שִׁרְבֵט, il étira.

6) Onomatopées. Exemples : זִמְזֵם, il bourdonna, רִשְׁרֵשׁ, il froufrouta.

7) שִׁפְעֵל. D'origine akkadienne, cette conjugaison en hébreu post-biblique et surtout moderne correspond au re- du français : relire. Exemples : שִׁנְטֵעַ, il replanta, שִׁחֲזֵר, il reconstitua, שִׁכְפֵּל, il reproduisit.

8) תִּפְעַל. Exemples : תִּרְגַּל, *il exerça*, תִּדְרֹךְ, *il donna des instructions*, תִּשְׁבֵּץ, *il encastra*.

9) D'autres noms. Exemples : חִשְׁמַל, *il électrifia*, כִּבְּתָהּ, *il boutonna*, תִּרְבֵּת, *il civilisa*,

Il n'est cependant pas toujours possible de déterminer cette origine.

Exemple : טִאָטָא, *il balaya*.

Nous allons maintenant comparer la conjugaison des מְרַבְּעִים avec celle des שְׁלֵמִים.

עָבַר, פִּעֵל

שְׁלֵמִים	פָּרַסָם, <i>publier</i>
לְפָדְתִּי	פָּרַסְתִּמֵּי
לְפָדְתָּ	פָּרַסְתְּתָּ
לְפָדְתָּ	פָּרַסְתְּתָּ
לְפָדְ	פָּרַסְתְּ
לְפָדְהָ	פָּרַסְתְּהָ
לְפָדְנוּ	פָּרַסְתְּנוּ
לְפָדְתֶּם	פָּרַסְתְּתֶם
לְפָדְתֶּן	פָּרַסְתְּתֶן
לְפָדְוּ	פָּרַסְתְּוּ

בִּינּוּנִי, פִּעֵל

מְלַמֵּד	מְפָרְסָם
מְלַמֵּדְתָּ	מְפָרְסְתִּי
מְלַמֵּדִים	מְפָרְסְתֶם
מְלַמֵּדוֹת	מְפָרְסְתֶן

¹ Il existe une autre forme possible : מְפָרְסְתָּהּ, מְלַמֵּדָהּ.

עָתִיד, פֻּעַל

אֶלְמֹד	אֶפְרָסֵם
תֵּלְמֹד	תֵּפְרָסֵם
תֵּלְמֹדֵי	תֵּפְרָסֵמִי
יֵלְמֹד	יֵפְרָסֵם
גֵּלְמֹד	גֵּפְרָסֵם
תֵּלְמֹדוּ	תֵּפְרָסֵמוּ
תֵּלְמֹדְנָה	תֵּפְרָסֵמְנָה
יֵלְמֹדוּ	יֵפְרָסֵמוּ

צִוּוּי, פֻּעַל

לְמֹד	פְּרָסֵם
לְמֹדֵי	פְּרָסֵמִי
לְמֹדוּ	פְּרָסֵמוּ
לְמֹדְנָה	פְּרָסֵמְנָה

מְקוּר, פֻּעַל

לְמֹד	פְּרָסֵם
לְלֹמֵד	לְפְרָסֵם
מִלְמֹד	מִפְרָסֵם

עָבַר, פָּעַל

שְׁלָמִים	פָּרְסָם <i>être publié</i>
כָּבַדְתִּי	פָּרְסַמְתִּי
כָּבַדְתָּ	פָּרְסַמְתָּ
כָּבַדְתָּ	פָּרְסַמְתָּ
כָּבַד	פָּרְסָם
כָּבַדָּה	פָּרְסַמְהָ
כָּבַדְנוּ	פָּרְסַמְנוּ
כָּבַדְתֶּם	פָּרְסַמְתֶּם
כָּבַדְתֶּן	פָּרְסַמְתֶּן
כָּבְדוּ	פָּרְסְמוּ

בִּינוּנֵי, פָּעַל

מְכַבֵּד	מְפָרְסֵם
מְכַבְּדְתִּי	מְפָרְסַמְתִּי
מְכַבְּדִים	מְפָרְסַמִּים
מְכַבְּדוֹת	מְפָרְסַמּוֹת

עָתִיד, פָּעַל

אֶכְבֵּד	אֶפְרַסֵּם
תְּכַבֵּד	תְּפָרַסֵּם
תְּכַבְּדִי	תְּפָרַסְמִי
יְכַבֵּד	יְפָרַסֵּם
נְכַבֵּד	נְפָרַסֵּם
תְּכַבְּדוּ	תְּפָרַסְמוּ
תְּכַבְּדְנָה	תְּפָרַסְמְנָה
יְכַבְּדוּ	יְפָרַסְמוּ

L'infinitif absolu est פָּרְסוּם.

¹Il existe une autre forme possible : מְפָרְסְמָה, מְכַבְּדָה.

עָבַר, הִתְפַּעֵל

שְׁלָמִים	הִתְפָּרְסָם <i>devenir célèbre</i>
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדָה	הִתְפָּרְסָה
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ
הִתְלַמְּדוּ	הִתְפָּרְסוּ

בִּינוּנֵי, הִתְפַּעֵל

מִתְלַמְּדוּ	מִתְפָּרְסוּ
מִתְלַמְּדוּ	מִתְפָּרְסוּ
מִתְלַמְּדוּ	מִתְפָּרְסוּ
מִתְלַמְּדוּ	מִתְפָּרְסוּ

עָתִיד, הִתְפַּעֵל

אֶתְלַמְּדוּ	אֶתְפָּרְסוּ
תִּתְלַמְּדוּ	תִּתְפָּרְסוּ
תִּתְלַמְּדוּ	תִּתְפָּרְסוּ
יִתְלַמְּדוּ	יִתְפָּרְסוּ
נִתְלַמְּדוּ	נִתְפָּרְסוּ
תִּתְלַמְּדוּ	תִּתְפָּרְסוּ
תִּתְלַמְּדוּ	תִּתְפָּרְסוּ
יִתְלַמְּדוּ	יִתְפָּרְסוּ

Il existe une autre forme possible : מִתְלַמְּדוּ, מִתְפָּרְסוּ.

צווי, התפעל

התלמד	התפרסם
התלמדי	התפרסמי
התלמדו	התפרסמו
התלמדנה	התפרסמנה

מקור, התפעל

התלמד	התפרסם
להתלמד	להתפרסם
מהתלמד	מהתפרסם

Pour conclure, il existe quelques racines qui ont plus de quatre lettres, souvent par répétition des deux dernières radicales ou à partir de substantifs :

החאשכנו, *flirter*, החארגמן, *s'empourprer*, אשכנו, *ressembler à un ashkénaze*, החאשכנו, *devenir ashkénaze*, חנורר, *pâlir*, חמרמר, החחמרמר, *se consumer*, טלגרף, *télégraphier*, טלגרף, *être télégraphié*, יפיפה, *être très beau*, סחרחר, *faire tourner*, סנדלר, *travailler comme cordonnier*, סנכרן, *synchroniser*, פלרטט, *flirter*, צמרמר, *frissonner*, שחרחר, *devenir noirâtre*, שעתניו, *hybrider*, שפרפר, *luire*.

Voici la plupart des racines מרבעים :

אבנד, *épeler*, אבנד, *être épelé*, אבזם, *agrafer*, אבזם, *être agrafé*, אבחן, *diagnostiquer*, החאבקק, *pulvériser*, אבקק, *être pulvérisé*, אבטח, *assurer*, אבטח, *être assuré*, אבנחן, *être diagnostiqué*, אגרף, *serrer*, אגרף, *avoir les poings serrés*, החאגרף, *boxer*, אדנה, *onduler*, אדנה, *être ondulé*, אהבהב, *flirter*, איוז, *marcher au pas de l'oie*, אורר, *aérer*, אורר, *être aéré*, החאורר, *s'aérer*, אןשט, *crépiter*, אןכר, *mentionner*, אןכר, *être mentionné*, אןמל, *disséquer*, אןרח, *naturaliser*, החאןרה, *s'intégrer*, החאןחה, *fraterniser*, אןחוק, *entretenir*, אןחוק, *être entretenu*, אןחסן, *emmagasiner*, אןחסן, *être emmagasiné*, אןטאט, *ralentir*, אןכזב, *decevoir*, החאןכזב, *être déçu*, אןכזר, *bestialiser*, אןכזר, *être bestialisé*, החאןכזר, *se conduire cruellement*, אןכלס, *peupler*, אןכלס, *être peuplé*, החאןכלס, *se peupler*, אןכסן, *héberger*, אןכסן, *être hébergé*, החאןכסן, *se loger*, אןלחש, *diffuser par radio*, אןלהט, *être diffusé par radio*, אןלחש, *anesthésier*, אןלחש, *être anesthésié*, אןלמן, *rendre veuf*, החאןלמן, *devenir veuf*, אןלמח, *immortaliser*, אןלחר, *improviser*, אןלחר, *être improvisé*, אןמבט, *baigner*, החאןמבט, *se baigner*, אןמלל, *rendre malheureux*, אןמלל, *être malheureux*, החאןמלל, *devenir malheureux*, אןמרק, *américaniser*, החאןמרק, *s'américaniser*, אןנפף, *nasaliser*, אןנקל, *accrocher*, אןנקל, *être*

¹Sans Dagesh dans le Pé.